

MŪSU PASTOGĖ

(XXIII) 1972.7.24

REGISTERED FOR POSTING AS A NEWSPAPER CATEGORY B.

1972.7.24. Nr. 29 (1209)

JAUNIMAS PRABILO

NAUJOS AUKOS LIETUVOJE!

Tarptautinė Žinių Agentūra (United Press International) pranešė šiandien, liepos 5d., kad Lietuvoje birželio 3d. susidegino 60m. amžiaus Andrius Kakanavičius ir mirė sekančią dieną karo ligoninėje. Tą patį žinių agentūra pranešė, kad bandė susideginti 62m. amžiaus Žališauskas, kuris šiuo metu guli karo ligoninėje, kritiškoje padėtyje.

Trečiadienio vakare, programos metu apie šį įvykį buvo informuoti visi II Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso atstovai Studijų Dienose. Trumpa maldą sukalbėjo kun. Antanas Saulaitis, SJ. Sugiedojus Lietuvos himną visi ramiai skirstėsi į kambarius. Su šia mintimi Kongreso atstovai ruošia susikaupimo vakarą ketvirtadienį, liepos 6d.

JAU TREČIOJI SUSIDEGINIMO AUKA LIETUVOJE - PO KALANTOS, STONIO - ANDRIUSKEVIČIUS.

Vakarų spaudoje agentūros š.m. liepos 5d. paskleidė naują ir reikšmingą žinią: Lietuvoje **susidegino trečiasis lietuvis** - ši kartą ne jaunuolis. Bandė susideginti, taip pat Kaune - ketvirtasis, be to, pasaulis ši kartą patyrė apie lietuvių jaunimo - studentų protestą bei demonstracijas sostinėje - Vilniuje. Žinia per NBC televiziją buvo perduota liepos 5d. vakare, gi liepos 6d. Associated Press agentūros pranešimas paskleistas spaudoje. Tą dieną jį paskelbė "New York Times" dienraštis trečiame puslapy, toje pačioje laidoje dar idėjęs ir svarbų vedamąjį "Russification" (Rusinimas), be to, "Daily News" (New York) ir kt. laikraščiai.

Po Kalantos, vareniško Stonio - Andriuskevičius.

AP žinioje nurodyta, kad iš pasipriešinimo (dissident) šaltinių buvo patirta, kad birželio mėn. 3d. vienoje aikštėje Kaune apsiypylė benzinu ir susidegino lietuvis darbininkas Andriuskevičius (agentūroje klaidingai žymėta - Andrush Kukavichus). Jis miręs kitą dieną ir sovietų slaptoji policija jį nežinomoje vietoje palaidojusi. Jis tai įvykdė protestuodamas prieš sovietų okupaciją. Po savaitės, birželio 10d. kitas darbininkas, 62m. amžiaus, Žališauskas, buvęs suimtąs milicijos, apsiypylęs acetonu - greit degancia medžiaga. Tais pačiais šaltiniais, Varėnoje, gegužės mėn. pabaigoje susideginusio jaunuolio pavardė - Stonis (ar Stonys). Jis buvo 23m. amžiaus, šaltkalvis. Esą, jis buvo pasiryžęs nusižudyti gegužės 28d. Varėnoje vykusioje mugėje, ten su trim draugais iškėlęs Lietuvos trispalvę. Atsiradus milicininkams, šie suėmė Stonio tris draugus, jam nepavyko susideginti tą dieną, jis pa-

Atstovams grizus poilsiui II Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso Komiteto nariai, užsienio atstovų vadovai bei Studijų Dienų vadovybė specialiaame posėdyje sutarė tuoj pat reaguoti į šiuos įvykius sekanciai:

1. pasiusti protesto telegramas Jungtinių Tautų generaliniam sekretoriui, popiežiui, Jungtinių Amerikos Valstybių prezidentui, Jaunimo Kongrese atstovaujami valstybių vyriausyboms ir kitiems.

2. informuoti Jaunimo Kongrese atstovaujamų Lietuvių Bendruomenės Krastu Valdybas apie telegramų siuntimą su raginiu jungtis į bendrą akciją.

3. kreiptis į amerikiečių spaudą protestuojant Sovietų vykdomas represijas.

4. kvieisti estų kongresą vykstantį Toronte, jungtis į bendrą protestą.

5. atitinkamai informuoti lietuvišką spaudą bei radiją.

Pateikiame lietuvišką vertimą telegramos kuri buvo nusiusta JAV prezidentui Richard M. Nixonui.

Žinia apie dar vieną savizudybę Lietuvoje verčia mus prašyt Jūsų pasisakyti ten esančių mūsų brolių ir seserų žiauria padėtimi.

Andriaus Kakanavičiaus susideginimas yra trečias ir vėliausias protestas dramatinizuojęs atnaujintą Sovietų spaudą Pabaltijo valstybėse.

II Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso ir atstovų susirinkusių iš 13 kraštų ir 4 kontinentų vardu, raginame Jus panaudoti savo įtaką priminti pasauliui žmogaus teisių paneigimą Pabaltijo valstybėse ir už jas aukojamas gyvybes.

Su pagarba,

Romas Sakadolskis,
Komiteto Pirmininkas.

bėges, tačiau kitą dieną - gegužės 29d. jis susidegines Varėnos rinkos aikštėje. Tuo būdu jau žinomos visų trijų susideginusių žygių datos: **Kalantos** - gegužės 14d. **Stonio** - gegužės 29d. ir **Andriuskevičiaus** - birželio 3d.

Studentai demonstravo Vilniuje.

AP agentūros žiniomis iš Maskvos, po trečiojo susideginimo neramumų nebuvo. Tačiau iš Lietuvos gautomis žiniomis, Vilniuje š.m. birželio 11 - 18d. tarptautinių rankinio sporto varžybų metu ten įvykusios studentų demonstracijos, nukreiptos prieš okupantą. Studentai nušvilpė sovietų žaidėjus, nuosirdžiai sveikino kitų kraštų sportininkus ir pasiliko sėdėti grojant sovietu himną. Be to, studentai platino Vilniuje prieš sovietus nukreiptas skrajukes ir gatvėse buvo iškabinę Lietuvos trispalves.

Pat Nixon su lietuvišku jaunimu Šventės atidarymo metu. Jos dukterė Julie šia proga jai pasakė: "Mother, you must come next time. This is the most wonderful show in the world". O senatorius Percy sveikindamas lietuvių šaukė nuo tribūnos: "Long Live Free Lithuania".

PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESAS

Lietuvių išeivių sostinė Vakaruose - Čikaga š.m. birželio 30 - liepos 2d. pergyveno išskirtinas, reikšmingas dienas. Birželio 30d. Conrad Hilton viešbuty buvo iškilmingai atidarytas II-sis Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresas, gi liepos 2d. Čikagos Amfiteatre įvyko IV Tautinių Šokių Šventė.

Jaunimo Kongresą atidarė PLJK Komiteto pirm. Romas Sakadolskis, žodžiu sveikino laisvosios Lietuvos diplomatų ir savo vardu Lietuvos gen. konsulė Čikagoje J. Dauzvardienė, Pasaulio LB pirm. St. Barzdukas, Vliko pirm. dr. J.K. Valiūnas, dr. J. Kazickas ir I-jo PLJK-so vardu A. Zaparackas. Invokacija sukalbėjo kun. A. Kezys ir J. Juozapaitis, įneštos keliolikos valstybių vėliavos, buvo pristatyti Kongreso delegatai - jų buvo 250. Dalyvavo vyskupai V. Brizgys ir A. Deksnys ir Lietuvos konsulas Kanadai dr. J. Žmuidzinas. Kongresas buvo tęsiamas liepos 1 - 15d.

IV Tautinių Šokių Šventę šiais metais pagerbė, atvykusi specialiai JAV Prezidento R.M. Nixono žmona - ji atidarė šventę. Kalbėjo Rengimo komisijos pirm. dr. L. Kriaučeliūnas, V. Adamkus, sen. Ch. Percy ir Kongreso Atst. Rūmų narys E.J. Derwinski. Šventė vyko pakilioje nuotaikoje, sutraukusi per 12,000 žiūrovų, šokėjų buvo 2,000.

Šokių šventei ypatingą dėmesį skyrė ypač Čikagos keturi dienraščiai: "Chicago Tribune", "Sun - Times", "Today" ir "Chicago Daily News". Įdėta visa eilė nuotraukų su lietuvaiteimis Švente

plačiai vaizdavo keturi Čikagos televizijos kanalai, aprasė ir kitų miestų spaudoje. Abu įvykiai buvo ypatinga lietuvių Vakaruose tautinio solidarumo, sąmoningumo, ryškaus organizuotumo bei tradicijų išraiška.

"Lietuvos neramumai sukūrė Kremlį" - rašo Paul Wohl, sovietijos klausimų zinovas, Bostone dienraščio "The Christian Science Monitor" birželio 30d. laidoje. Nuolatiniai įvykiai Lietuvoje ir kitose respublikose, rusų intelektualų pasipriešinimai bolševikų santvarkai, žydų susikirtimai dėl emigracijos parodė, kad Sovietų Sąjunga visai nėra "viena gyventojų šeima, monolitiniai daugelio tautų suvienyta valstybė", kaip Prezidentas Podgorny paskutinėje "Komunisto" laidoje rašęs.

Žydai, ukrainiečiai, kiti pabaltiečiai kelia įvairius neramumus. Pastaraisiais dvejais metais ypatingai daug pasireiškia lietuviai; Brazins kai nukreipė lėktuvą į Turkiją, Simokaičiai mėginę nukreipti lėktuvą į Švediją, Simas Kudirka šoko iš sovietinio laivo į JAV pakrančių sargybinių laivą, tik, dėja, jis buvo išduotas. P. Wohl pabrėžia, kad **Kudirkos pavardė Lietuvoje esanti labai populiari**. Dr. V. Kudirka, 1870 m. pradėjęs leisti pogrindžio žurnalą "Varpas", visų lietuvių gerai žinomas ir gerbiamas ("Varpas" buvo pradėtas leisti 1889m. - Red.) Straipsnio autorius cituoja S. Kudirkos žodžius Vilniaus teisme, kuriais jis reikalavo Lietuvai nepriklausomybės ir demokratinės santvarkos.

PASIRENGKIME

Lietuvių tauta šiandieną stovi pirmose, gretose, kovoje už žmogaus ir tautų laisvę. Garsas apie Lietuvą ir lietuvius sklinda po visą pasaulį. Niekada dar tiek daug nebuvo rašyta ir kalbėta apie Lietuvius tautą kiek yra kalbama ir rašoma šiuo metu. Ir mūsų Australijoje šiandieną apie Lietuvą daug kas žino ir net meldžiasi už ten vykstančius persekiojimus ir linki Lietuvai laisvės.

Žinome kad Sovietų pasisekimas yra jų propagandoje, jie taip sugebėjo įtikinti pasaulį kad dar ir dabar daugelis negali patikėti kad Sovietų režime galėtų atsirasti tokie dalykai kaip susideginimai kovoje dėl laisvės, protestuojant prieš tenai vykstančią vergiją ir priespaudą. Šie šiurpą krečiantieji faktai Sovietų propagandai yra peilis po kaklu ir jie to labiau siai bijosi. Jie stengiasi tokius faktus tuoj pat užtušuoti, užslėpti kad niekas apie juos nežinotų ir nekalbėtų.

Mūsų uždavinys kaip tik tuos faktus skleisti ir neleisti kad jie būtų nuslėpti ir užmiršti. Tik tuo būdu mes galime įprasinti didvyrių auką ir atsiekti aukos tikslo.

"Tėviškes Aidų" Nr. 26. vedamasis "Išnaudokime auksinę progą" ragina mus išnaudoti Eucharistinio Kongreso teikiamas galimybes Lietuvos laisvės bylai ginti. Istikrųjį tai geras pasiūlymas ir puiki proga mums Australijos lietuviams prisidėti prie komunistinės propagandos demaskavimo ir tuo pačiu parodyti faktus kovojančios Lietuvos už tautinę ir religinę laisvę. Bendri interesai turėtų sujungti mus visus tam bendram darbui ir mes galėtume pasirodyti ne tik su lietuvišku koncertu ir tautodailės paroda bet ir su antikomunistine Lietuvos, o gal ir visos Pabaltijos, genocidine paroda. Tam reikėtų greitai susirūšti su Vliku, gauti tinkamus eksponatus, statistinius duomenis ir tinkama literatūra. Visa tai įjungti į Eucharistinio Kongreso programą. Laiko dar turime pakankamai, bet ne per daug, todėl jau dabar vadovaujanti veiksniai turėtų susižinoti ir pradėti pasitarimus kas galima padaryti. Reikia manyti kad bendruomenė tam pritars ir remis, tik reikia pradėti organizuoti darbą. Padarykime viską kas nuo mūsų priklauso.

am.

Henrikas Nagys

Rauda ir vaikystės fuga

Juodžemio tankūs plaukai — sunkūs
plaukai kaip žemė.
Medaus geltonumo plaukai — kaip vasaros
korių vaškas.
Ugniniai raudoni plaukai — tiršti kaip
saulėlydžio rūkas.
Juodos akys ir rūškanos — kaip rudeninė
verdenė.
Akys geltonos kaip girtaras — vėstančio
vakaro varis.
Pilkos kaip juodžemio dūmai — skaisčios
kaip ledo pluta.
Baltos kvepiančios rankos kaip vyšnių
sodai pavasarį.
Baltos ir lengvos rankos kaip balto
balandžio sparnai.
Baltos ir šaltos rankos kaip sniego pusnis.
Vaikystės žaidimų draugai, surinkau jus
į vieną atsidūsėjimą: jūsų plaukus, akis ir
rankas.
kad galėčiau sugrįžti atgal prie žemaičių
upės,
kai neša pavasariai ledą, varnėnus ir
debesis
virš stebuklingo šaltinio, aklaus pagydziausio.
Atverkit ir man nuo dulkių apakusias mano
akis!

Mūsų Pastogė Nr. 29. 1972.7.24. psl. 2.

PAVERGTŲ TAUTŲ SAVAITĖS REIKALU

Ryšium su Pavergtųjų Tautų Savaitę, JAV Kongreso 1959m. įstatymu skelbiama trečiąją liepos mėn. savaitę (šiais metais liepos 16-22). Pavergtųjų Tautų Amerikos Draugų organizacija (Pirmininkas Christopher Emmet) ir Pavergtųjų Europos Tautų Seimas - ACEN (pirm. Stefan Korbonski) paskelbė pareiškimą, kuriame pažymėta: šių metų Pavergtųjų Tautų Savaitė šiame krašte bus paminėta atsižvelgiant į š.m. gegužės mėn. įvykusį pasitarimą Maskvoje. **Jis turėsias toli siekiančių padarinių Rytų Europai ir pasaulio taikai.**

Pareiškime pabrėžta: sovietai pažeidė tarptautinius susitarimus su JAV ir 1940m. okupavo Baltijos valstybes. 1948m. pabaigoje sovietai savo kontrolėje jau turėjo daugiau kaip 100 milijonų laisvų gyventojų. Abi organizacijos priminė 1956m. Vengrijos revoliuciją, 1968m. Čekoslovakijos invaziją, darbininkų riaušes 1970m. Lenkijoje ir 1972m. sukilimą Kaune, Lietuvoje.

Pažymėta, kad negali būti pastovios taikos Europoje, jei Rytų ir Vidurio Europos europiečiams neduodama teisės spręsti jų pačių likimą. **JAV-bės laikomos tradicine laisvės gynėja.** Jos tokia liks tik atveju, jei jos ir toliau pasisakys už teises

tų, kuriems atsakoma teiseta vieta tarptautinėje tautų bendruomenėje.

Savo pareiškime abi organizacijos kvietė JAV kongresą atkreipti dėmesį į Pavergtųjų Tautų Savaitę, į tebetęsimą pagrindinių žmogaus teisių pažeidimą, komunistinių režimų, vykdomą Rytų ir Vidurio Europoje, **kreipėsi į JAV gubernatorius ir merus** paskelbti atitinkamas proklamacijas, kuriomis trečioji liepos mėn. savaitė skelbiama, jų valstijose ar miestuose, Pavergtųjų Tautų Savaitę, be to, dar kreipėsi į visų tikybų religinius vadus laikyti pamaldas Pavergtųjų Tautų Savaitės metu ir savo pamoksluose prisiminti Rytų ir Vidurio Europos gyventojus, pagaliau, kreipėsi į JAV gyventojus tos savaitės metu (liepos 16-22) pareikšti savo supratimą, jog 100 milijonų Rytų ir Vidurio Europos gyventojų likimas siejamas su žmonijos troškimais sulaukti taikos bei teisingumo.

Prezidentai Eisenhower, Kennedy, Johnson ir Nixon - pradedant 1959 m. yra paskelbę prezidentų proklamacijas, paskelbdami trečiąją liepos mėnesio savaitę Pavergtųjų Tautų Savaitę. Kad tos Savaitės reikalingos ir ateity, aiškiai nusako Viešojo Įstatymo 86-90 pastraipa bylojanti: ".... pavergtųjų tautų di-

deles daugumos troškimas siekti laisvės ir nepriklausomybės gali būti laikomas itin paveikią priemone išvengti karo ir tuo pačiu metu tas troškimas yra lygiavertis teisingai bei pastoviai taikai...."

Urugvajuje Lietuvos Gedulo

Dienos minėjimas sutapo su gausiomis ir svarbiomis žiniomis Montevideo dienraščiuose apie Kauno ir Varėnos įvykius. Kaip gegužės mėn., taip ir birželio 14 dieną didžioji spauda: "La Manana", "El Pais", "El Diario" dėjo pasaulinių agentūrų ilgus pranešimus apie dviejų jaunuolių susideginimą ir tūkstantines demonstracijas Kaune, "El Dia" atspausdino komentara antrašte: "Didvyriška Lietuvos jaunuolių kova", "El Diario" redakciniame straipsnyje Lietuvos katalikus iškelė kaip pavyzdį urugvajiečiams kovose su ateistiniu marksizmu. "La Manana" taip pat vedamajame pirmoje vietoje su nuostaba pabrėžė kankinės Lietuvos laisvės kovas.

Kai kurie radijo komentatoriai ta proga taip pat šiltai prisiminė Lietuvą. Spauda ir kiti informacijos šaltiniai buvo aprūpinti "La Voz Lituaniana" biuleteniu, specialiai birželio įvykiams paruoštu.

Visuomeninis lietuvių kolonijoje tragiškųjų įvykių minėjimas buvo birželio 17 dienos vakare pradėtas gėdulingomis pamaldomis ir aktu salėje, ku po K. Čibiro apžvalginės kalbos buvo priimta rezoliucija, protestuojanti prieš Lietuvos okupantų siautėjimą ir solidarizuojant su mūsų tautos laisvės kovotojais.

Urugvajaus lietuvių ryžtą pabrėžė ir Lietuvos atstovas A. Grisonas lietuvių ir ispanų kalbomis radijo programose.

ELTA.

"Lietuviai atkreipia viso pasaulio dėmesį".

"Russification" - tokios antraštes vedamąją liepos 6 įdėjo "New York Times" dienraštis. Pradedama žodžiais: "Kaip pranešama iš Maskvos, ir dar vienas lietuvis susidegino, protestuodamas prieš sovietų įvykdytą okupaciją". Laikraštis pabrėžė, kad tas įvykis, tai vėl ryškus priminimas apie tai, kad mažame Baltijos krašte šiais metais yra prasiveržusi nepasitenkinimo banga. Pasak laikraščio, "katalikų religija ir lietuvių nacionalizmas tiek vienas su kitu susiplakę, kad nėra lengva išskirti, ar tas nepasitenkinimas turi religinės ar tautinės priespaudos šaknis". (Eltos pastaba: Lietuvoje įvykusios trijų lietuvių savižudybės, buvusios Kaune demonstracijos bei gatvės ar iš susideginusių lūpų skardėję sūčiai:

"laisvės, laisvės Lietuvai" pakankamai aiškiai liudijo, kad **pastarojo meto protestai buvo aiškiai tautinio pobūdžio**, siekė ryškinti tautos norą atsikratyti okupanto ir sulaukti laisvės bei nepriklausomybės. Taip pat aišku, kad Lietuvos gyventojai visa eilė buvusių protestų bei skundų pasisakė ir prieš religijos, tikinčiųjų, dvasininkų persekiojimą - Red). "N.Y. Times" pažymėjo, kad daugelio lietuvių nuomone, trys susideginę gegužės - birželio mėnesiais siekė savo žygiais atkreipti pasaulio dėmesį.

(ELTA.)

KASDIENIAI APMĄSTYMAI

J. Slavenas

Dar kartą pasvarstyti (tesinys).

Prieš daugelį metų prof. K. Pakštas paskaitoje apie Amerikos lietuvius patiekė eilę duomenų, kiek Amerikos lietuvių perijodinė spauda yra reikšminga, norint susekti tame didžiuliam krašte gyvenusių ir gyvenančių lietuvių praeitį, - jų kurdinimą, įsitvirtinimą, jų laimėjimus, o paskiau - nykimą. Pradedamas pačiu pirmuoju, dar 1879m. New Yorke Mykolo Tvaraucko išleistu laikraščiu - Lietuwiszka Gazieta - kalbėtojas peržvelgė po jo sekusius, vis didesnius, vis plačiau informuojančius laikraščius. Iš tų jau pageltusių lapų buvo ryškiai matyti, kada ir nuo ko suvargęs, nemokąs vietinės kalbos, nepatyręs lietuvis pradėjo ir ką toliau darė. Pirmiausia matoma ten ar ten atidaręs batų remonto dirbtuvė, kitas pradėjęs pieną išvežioti, kitas surenka butelius ar galis koki nors patarnavimą atlikti. Veliau jau matyti drąsesni žingsniai - ten ir ten lemonado parduotuvę, kitur arbatinę, saloną. Kitur jau kimbama ir į platesnį biznį ar amatą - pats vienas ar su draugu. Išvežioja anglis. Atsiranda siuvėjai, kirpėjai ir daug daug kitų. Jie praneša per laikraščius apie savo žygi kitiems tautiečiams, siė juos remia. Ir taip metai po metų išsidrasišančių skaičius didėja, veiklos aktyvumas keičiasi... Ir neužilgo lietuviai stoja greta su kitų tautų ateiviais. To meto laikraščiuose skaitome pirmųjų pionierių pavardes, surandame jų kilmės ir gyv. vietos bei veiklos adresus. Dygsta pirmos parapijos, mokyklos... Ir daug daug kitų faktų toje spaudoje suregistruota. Taigi tie pageltę lapai atskleidžia Amerikos lietuvių kurdinimosi istoriją. Argi ir mes nenorėtume įrašyti savo vardus į Australijos lietuvių spaudą? Juk ši spauda liks istoriniu

šaltiniu ir kas įdomausis mūsų praeitimi, tai ras. Taigi jau vien dėl šito verta skelbtis mūsų laikraščiuose.

O argi tikrai nebus ir kitokios naudos? Jau vien šalia savo vardo įrašymo į istorinius Australijos lietuvių šaltinius - kronika bus pateisinamos nedidelės skelbimosi išlaidos, o, tikėkime, bus ir finansinė nauda.

Dabar žvilgtelkime į kasdieninius reikalus: mums reikia taisyti radiją, televizijos aparatą, virtuvę, saldytuvą, dujų įrengimus; reikia dažyti namą, perdengti stogą; reikia taisyti batus, nusikirpti plaukus, daryti pusmetinį susiūkavimą; yra lietuvių laikomų pieta barų, baldų krautuvių, automobilių remonto dirbtuvių. Ir daug, daug kitų, ko mes patys negalime pasidaryti. Neabejotina, kad mūsų tarpe yra atitinkamų žmonių, specialistų, amatininkų. Bet kur juos rasti, kur jų adresai?

Tie adresai turėtų būti randami kiekvienos savaitės mūsų laikraščiu numeriuose. Susitarus su laikraščiu, administracijomis tokiu nuolatiniu skelbimais nebūtų brangūs - gal kelio-lika (žiūrint dydžio) dolerių per metus. O patogumas - ir ieškantiems tų žmonių ir jiems patiems - didelis. Šalia patogumo būtų paremiama mūsų spauda, padidėtų jos tiražas. O su didesniu tiražu atsiranda galimybės rasti skelbimų firmose, kurių gaminius - mašinas, įvairius aparatus ir kit. mes naudojame. Principas - do ut des - perkame jūsų gaminius, jei jus juos skelbsite mūsų spaudoje. Mūsų bendruomenė nuo kurdinimosi Australijoje pradžios yra išmokėjusi milijonus dolerių įvairiems biznieriams. Turime ir iš jų gauti. Reiktų tik parinkti duomenų, kiek kokių firmų gaminiai mūsų yra naudojami.

Taigi, verta skelbtis mūsų spaudoje.

APIE MŪSŲ JAUNIMĄ

Ugnė Kazokaite

ALIO, AUSTRALIJA,

Ar nepasigailot mūsų? Išvykus čia taip mažai laiko, kad net laiško parašyti į namus nėra kada. O parengimų tai neišpasakytai daug. Ir jie visi nepaprastai įdomūs, tik gaila, kad daugelis jų sutampa tuo pačiu laiku, kad negali dalyvauti tuo pačiu laiku keliuose.

Pats kongresas praėjo labai gerai ir išpuodingai. Apie jį tikriausia jau turite žinių kitais keliais. Čia noriu papasakoti tik savo išpūdžius iš kelionės ir kai kurių parengimų.

Kelionė į Amerika buvo ilga ir idomi. Gaila, jautėsi kažkoks netikrumas ir lėktuvo tarnautojai griežtai laikėsi ypatingų saugumo reikalavimų. Jau išvykstant iš Sydney buvome rūpestingai ištikrinti, ne tik bagažai, bet ir mes patys asmeniškai. Panašiai buvo ir kituose sustojimuose. Net ir iš aerodromo nebuvo galima išeiti sustojus keliom valandom ar ilgiau. Sustojus Tahiti saloje turėjome laukti kelias valandas. Visi buvo sugrįęti į mažą kambarėlį, kol vėl pakilsim. Mudvi su Violeta Bitinaite neiškentėm: išlindome be leidimo pro bagažinius vartelius, pasidairėm išėjusios po apylinkes ir vėl grįžom nepastebėtos. Tai irgi nuotykis. Tahiti sala tikrai žavinga.

Visi pervargę nusileidome Los Angeles. Čia mus pasitiko grupė lietuvių netgi su sveikinimo plakatais. Čia praleidome visą vakarą ir naktį ir anksti ryte išskridome į Čikagą. Pakeliui sustojom Phoenix mieste (Arizona), iš kur daugelis mūsų grupės keliautojų atsiskyrė ir išvyko savais keliais autobusais.

Čikagoje mus pasitiko daug lietuvių. Greit buvo paskirstyti ir išvykom į "namus". Sekančią dieną įvyko atstovų susipažinimo vakaras. Buvo susirinkę visi kongreso atstovai iš viso pasaulio ir buvo labai gražiai priimti. Baliavojome per naktį kaip tikri lietuviai.

Jaunimo Kongreso atidarymas įvyko birželio 30d. po pietų. Susirinko galybė žmonių ir buvo labai gražiai pravesta. Iš kiekvienos valstybės atvykę atstovai nesė savo krašto vėliavas. Suskaiciavau 14. Atidarymas vyko Conrad Hilton viešbuty, kur kun. Antanas Saulaitis skaitė labai įdomią atidarymo kalbą. Po atidarymo įvyko sokiai, kur jaunimas gausiai dalyvavo. Australijos atstovai ypač buvo gražiai įsijungę, kad net buvo malonu žiūrėti. Visi labai laimingi ir patenkinti, kai tiek daug jaunimo.

Sestadienį, liepos 1d. prasidėjo paskaitos ir pokalbiai. Jų buvo visa eilė, kad sutapo tuo pačiu metu, ir nebuvo įmanoma visur dalyvauti. Aš pati dalyvavau šiuose pokalbiuose - paskaitose: 1. Jaunimo vaidmuo Lietuvos laivės siekime, 2. jaunimo organizacijos ir 3. lietuvių kalba šeimoje. Visur buvo įdomiau, negu aš tikejausi. Pasirodo, jaunimas domisi lietuviškais klausimais, daugiau, negu kai kas galvoja.

Tą pačią dieną po pietų įvyko dar keturi pokalbiai: 1. Lituanistikos mokslų galimybės, 2. Tėvų ir vaikų dialogas, 3. Stovyklos, kaip priemonė lietuvių išlaikyti ir 4. Lietuvių,

latvių ir estų jaunimo bendradarbiavimas.

Pokalbiai ir diskusijos praėjo labai gyvai ir visi dalyviai labai entuziastingai reikėsi. Galėčiau duoti visų tų pranešimų ir pokalbių santraukas, bet apie tai gal kada vėliau. Ypač man padarė dideli išpūdį pranešimas apie "Lituanistikos mokslų galimybes". Galima sakyti, vien dėl to reikėjo vykti į Kongresą ir šį dalyvauti.

Pati negalėjau dalyvauti, bet girdėjau kalbant, kad labai sėkmingai praėjo simpoziumas "Lietuvių jaunimas ir spauda", kurį pravedė Jūratė Reisgytė iš Sydney. Iš visų studijų dienų ir simpoziumų išvadas padarys ir jas susumavus paskelbs Jaunimo Kongreso vadovybė, todėl apie tai nepasakosiu.

Bendras išpūdis yra baisiai didingas. Mes net netikėjome, kad gali būti pasaulyje tiek daug lietuvių. Tautinių šokių festivalį atidarė U.S.A. prezidento žmona p. Nixon. Dalyvavo apie 2000 šokėjų ir virš 15,000 žiūrovų. Visi lietuviai. Čia ju buvo tiek daug, kad negalima buvo susitikti su pažįtamais. Dalyvaujama šioje šventėje ir pati jautriai išgyvenau, kad esu lietuvis ir šito viso parengimo bei Kongreso dalis.

Tarp visų suvažiavusių girdisi tik lietuvių kalba. Atkreipiau dėmesį į Australijos atstovus, kurie ypatingai stengiasi kalbėti lietuviškai ir daug kur pranešėsi už kitus. Studijų dienų metu vyksta įvairūs pasirodymai vakarais, tai Australijos jaunimas labai išsiskiria: jie parodo ir daug kūrybos, ir humoro. Buvo pasirodymų ir čiuočių loje. Visus nustebino, kad Australijos atstovai moka laikytis ant ledo ir net gerai čiuožti. Daug linksmybių sukle, kai mūsų Violeta rodėsi ant ledo. Parsinešė namo daug melynų, net neprarado entuziazmo čiuožti.

Kaip atrodo Čikaga? Labai patraukliai. Pati gyvenu Marquette Parke, kaip mažojoje Lietuvoje: viskas lietuviška, net krautuvės ir barai.

Jaunimo Kongreso esminė dalis sudaro Studijų Dienos. Visi esame į jas pilnai įsitraukę ir visur baisiai įdomu. Čia gal reikėtų pasisakyti ir apie valgi. Visiems labai skanu ir dar tokio didelio pasirinkimo nematėm. Mes visi stebimės amerikiečių pamėgimu saldumynų. Atrodo, kad jie valgo pyragus, saldinius ir ledus per pietus, vakarienę ir pusryčius.

Studijų Dienos labai įdomios, bet turime komendantą, kuris mus varinėja kaip vaikus kiekvieną minutę. Atrodo, kad jei nepaklausysim, tai pavirsim į arbūzus.

Vieną dieną turėjome Susikaupimo vakarą. Čia mes prisiminėm visus pavergtuosius Lietuvoje, ir tuos, kurie neseniai savo gyvybes atidavė už tėvynės laisvę. Sekė "šeimyniškos" misijos, kurias atlaikė keturi kunigai.

Mūsų laikas yra baisiai užimtas, kad neturime laiko ne tik pasidairyti, bet ir išmiegoti. Net ir šiuos išpūdžius rašau sėdėdama kirpykloje po gaubtu. Daugiau parašysiu iš Jaunimo stovyklos.

P A D E K A

Mūsų vyrui, tėvui ir seneliui
JONUI DUDENUI

mirus, paskutinę pagarbą ir atsiveikinimą pareikšti atvykusiems ir velionį palydėjusiems tautiečiams tariame nuoširdų ačiū.

Ypatingą padėką reiškiamė kun. P. Vaseriui ir kun. P. Daukniui šventą maldą palydėjusiems velionį į amžinybę.

Nuoširdus ačiū p.p. G. Žemkalniui ir A. Bladzevičiui už tartus kapuose atsiveikinimo žodžius, visiems žodžius ar raštu pareiškusiems mums užuojautą ir visiems, gelėjusiems ar vieton jų aukomis, skirtomis Lietuvių Namams, pagerbusiems velionį supiltame naujame kape.

Visada jums dėkingi,
žmona Emilija, sūnus Jonas su šeima.

Perth'o jaunimas ruošiasi eiti į pamaldas minint birželio skaudžių įvykių dieną. Kairėje matytis p. O. Liutikienė Perth'o Apyl. pirmininkė.

RELIGIJA SAVAITGALIO MOKYKLOJE.

(Kun. Pr. Dauknio mintys skaitytos Studijų Dienose Melbourne).

Mūsų mokyklos, Lietuvių Charotos įpareigojimu, yra, bent turi būti, tautinės dvasios židiniai. Tėkiais židiniais jos tampa visų pirma savo programa, - rašo PLB pirmininkas Stasys Barzdukas Tėvų Jėzuitų Čikagoje leidžiamuose Laiškuose Lietuviams (Švietimo ir šeimos 1969m., nr. 9). Mokydami gimtosios kalbos, mes savo jaunimą susiejame su tėvais ir protėviais. Žinomas vokiečių pasididžiavimas, kad jų mokykla savo laiku sukūrė vieningą ir stiprią Vokietiją. Nepriklausomos Lietuvos mokykla suformavo lietuvių tautos sąmonę, kokios ji neturėjo ilgoje savo istorijoje.

Religijos mokymas mūsų savaitgalio mokyklose ar nėra laiko ir pastangų eikvojimas, kai mūsų lietuvių vaikai daugumoje lanko šio krašto katalikų mokyklas ir jose yra mokomi religijos. Ar nevertėtų religijos mokymui skirtą laiką palikti grynai lietuvių kalbos mokymui, skaitymui, rašymui?

1. Religijos mokymas apskritai. Teisė į religinį vaikų mokymą bei auklėjimą yra viena iš pagrindinių žmogaus teisių, kuris savo piliečiams pripažįsta šiandieną visi kultūringi kraštai. Dėl to viso pasaulio viešąją opinią skaudžiai sukrėtė žinios iš Lietuvos apie ten vykstantį tėvų ir vaikų terorizavimą, apie lietuvių kunigų nuteisimą kalėjimo bausmėmis vien už tą, kad jie norėjo pasinaudoti pačia švenčiausia iš visų žmogaus teisių: sąžinės ir religijos laisvės teise. Molelių, Kauno ir Raseinių teismai, nuteisdami kun. Šeskevičių, kun. Zdebskį, kun. Bubnį ir visą eilę kitų už religinį vaikų mokymą, iš naujo praskleidė geležinę uždangą ir parodė pasauliui tą diskriminaciją ir tuos persekiojimus, kuriuos turi iškentėti Lietuvos tikintieji, norėdami gyventi pagal savo tikėjimą ir jį perduoti savo vaikams - jaunajai kartai.

Ar galima išpėti, kaip darba gerai pradėti? Abiem akim reik viską apžiūrėti, - sako mūsų tautos patarlė. Kai mūsų lietuvių vaikai lanko australų katalikų mokyklas, ten jie mokomi religijos, bet tuo nėra įjungiami į mūsų lietuvišką gyvenimą. Kiti tėvai, kurių vaikai lanko valdiškas mokyklas, sekmadieniais siunčia vaikus į "Sunday Schools" kur gauna religijos mokymo, kai jo stokoja valdiškose mokyklose. Apie ką žmogus

daugiau sukasi? Apie savo kulnis, tad ir mes lietuviai žiūrime, kad vaikas iš mažens įprastų savo religines praktikas atlikti lietuviškai. Visose mūsų didesnėse kolonijose, kur veikia savaitgalio mokyklos ir yra savi lietuviai kunigai, kad ir Adelaidėje, Melbourne, Geelonge, Sydneyje, savaitgalio mokyklose mokiniai ruošiami. Pirmajai Komunijai, išmokomi lietuviškai atlikti išpažintį, kalbėti lietuviškai poterių, o į ką jaunas įpras, tą ir užaugęs ir senas ras.

Vaikuose tautinės sąmonės įžiebimui reikia visų pastangų. Viena pati šeima negali pajėgti sukurti pakankamą aplinką tautiniam savo vaikų išauklėjimui ir jam pasireiškimui. Vienas iš didžiųjų veiksnių lietuvių išlaikymui, jos ugdymui, jos puoselėjimui bei stiprinimui yra lietuviškos pamaldos, religijos praktikavimas sava gimtąja lietuvių kalba, pagal savas tradicijas ir papročius. Pas mus čia, Australijoje, kiekviena sekmadienį į lietuviškas pamaldas susirenka dauguma paskirų kolonijų tautiečių, palaikomi artimi ryšiai. Net ir kuriant tautybės atžvilgiu mišrias šeimas, jaunimas tik labai retomis išimtimis, eina svetur, o dažniausia kreipiasi į savus lietuvių kunigus, tas pat ir su krikštais, laidotuvėmis ir kitomis religinėmis apeigomis. Lietuviškomis pamaldomis švenčiamos tautinės bei religinės šventės, pamoksluose primenami Tėvynės reikalai, maldos už Tėvynės laisvę.

Todėl turint tokį svarbų ir labai reikšmingą žmogaus auklėjimo veiksnį - religijos praktikavimą, lietuviai kunigai kreipia didelį dėmesį į religijos mokymą savaitgalio mokyklose, į vaikų įjungimą į lietuvišką religijos praktikavimą, kad svetur gyvenant būtų sukurta bent minimalinė sava lietuviška religinė aplinka.

Išvados:

1. Religijos išmokymas gimtąja kalba yra labai reikalingas ir būtinas savaitgalio mokyklose, kad vaikai būtų ugdomi į lietuvišką religiją gyvenimą.

2. Beveik visos Australijoje esančios mūsų savaitgalio mokyklos buvo lietuvių kunigų įkurtos, jų remiamos ir toliau vadovaujamos.

3. Kol dar turime savo lietuvių kunigų, tol dar nėra problemos, kad religijos mokymas būtų apleistas.

BIRŽELIO MINTIMIS

2

J. Pažeraitis.

Visi reiškiniai parodo stiprią pavergtų tautų žmonių, o taip pat ir tėvynės lietuvių rezistenciją prieš okupantus ir jų sudėtas didžiules aukas. Taigi, dera pasvarstyti, kiek mes išeiviai prisidedame savo įnašais ar bent moraline paspirtimi prie Lietuvos rezistencijos pastangų.

Kuom galime padėti tėvynei? Pirmiausia, turime kalbėti už ją, nes jai atimta žodžio laisvė.

Svarbu laisvame pasaulyje palaikyti gyvą Lietuvos okupacijos neteisėtumo sąvoką. Pasaulyje, kuriame šiandien politinės formos ir santvarkos taip nepalaujamai greitai keičiasi ir S-tų Sąjunga nėra amžinas, pastovus vienetas. Šitame viename šimtmečiu matėme kolonialinių imperijų, kietai laikomų diktatūrų, kurios po trumpesnio ar ilgesnio laikotarpio subyrėjo, nors savo laiku atrodė nepajudinamos. Ir Hitleris kalbėjo apie tūkstantmetį Reichą, o kas šiandien iš jo? Policinė prievarta sujungtas, nekaltų žmonių krauju ir kančiomis vis bandomas cementuoti sovietinis junginys irgi turės pagaliau subyrėti. Vengrijos, Čekoslovakijos, Lenkijos, Rytų Vokietijos sukilimai, maištai, veržimasis į laisvę, pagrindinis labai garsiai pasireiškęs nepasitenkinimas pačioje S-tų Sąjungoje tai vis ženkliai, kad kolonialinė imperija nėra tokia nepajudinama, kaip kai kam atrodė, ir ji kad ir lėtai bet nesulaikoma rieda į savo galybės sužlugimą. Kiekviena galybė yra trapi, jei remiasi fizine jėga.

Todėl ypatingai svarbu, kad būtų gyvas Lietuvos aneksijos nepripažinimas Vakaruose. Nors gal kartais ir atrodytų, kad tas nepripažinimas tėra tušti nieko konkretaus neatnešą žodžiai. Tačiau eilė neperseniausių pavyzdžių patvirtina, kad grynai deklaratyvinės ir formalinės teisės, kada už jų stovi realios jėgos įgauna realybės turinį.

Todėl nuolatinis išeivijos lietuvių kreipimasis į Valstybių Vyriausybes, su pakartotinu Lietuvos okupacijos nepripažinimo patvirtinimu yra reikšmingi ir svarbus.

Net ir Sovietų Konstitucijos nuostatas, kuriuo sąjunginės respublikos turi teisę iš Sąjungos pasitraukti yra mums svarbus, nes tuo pasakoma, kad Lietuvos Valstybė nėra išnykusi, tikrai neturi suverenumo.

Nemažiau svarbu, kad išeivijos lietuviai teiktų moralinę paramą krašto lietuviams, kiek galima plačiau paskleisdami laisvame pasaulyje informaciją apie jų persekiojimus, spaudą ir jų rezistencijos prieš okupantus pastangas. Kitur, o ypač Amerikoje, daug lietuvių jungiasi į demonstracijas tokiom progom, kaip dėl Simo Kudirkos išdavimo, Katalikų memorandumo - petičijų parėmimui, jau nekalbant apie aktyvų dalyvavimą pavergtų tautų savaitėje ir panašiais atvejais. Ir Australijoje reiktų lietuviams labiau pasirodyti viešumoje.

O bene už viską svarbiau šiame laikotarpyje yra kovojimas su vis dažniau pastebimu išeivijos lietuvių pasimetimu pačios Lietuvos okupacijos supratime. Kai kurie Sovietų okupacijoje bemato tik lietuvių komunistų valdomą krastą. Jiems Lietuva

regis kaip ir laisva, nors ir komunistiška. Jie lyg ir nemato ar nenori matyti milžiniško rusų pareigūnų skaičiaus Lietuvoje, kuris teigė teigia, kad ir Lietuva kaip ir visa S-tų Sąjunga tvarkoma daugiausia rusų, o lietuviai komunistai tėra jų dirguojamos marionetės. Šitos esminės sąvokos skirtingas aiškinimas iššaukia mūsų bendruomenėje skirtingą supratimą bendradarbiavimo su Lietuvos vyriausybe ir pavieniais lietuviams.

Jei ryšių klausimas išeivijoje yra pastaruoju laiku pasidaręs kontraversiškas, tai Lietuvoje gyvenantiems jis aiškus. Jiems suprantama, kad bet kokie ryšiai su išeiviais yra sprendžiami politinėje plotmėje, ir ne Lietuvoje, o Maskvoje. Ir kultūriniais ryšiams su išeiviais lietuviams palaikyti Komitetas tėra Maskvos gudriai manipuluojamas įrankis. Komiteto veikla skirta išeivių kiršinimui bei skaldymui. Tai pakankamai aišku iš Komiteto pagrindinio spaudos organo "Gimtojo Krašto". Jis pirmiausia siekia išeivių visuomenininkus, dirbančius Lietuvos laisvinimo darbą, atskirti nuo kultūrininkų, tuomi su skaldant pagrindines išeivijos jėgas.

Deja, turime pripažinti, kad šito prieš mus pačius nukreipto vienetinio veiklos įtaka, jau stipriai jaučiama Australijos lietuvių tarpe. Kultūriniais ryšiams Komiteto jau ne vienas lankėsi Australijoje, dažniausia po priedanga mokslininkų, studentų ir kitokios paskirties ekskursijų. Apie tokių atstovų apsilankymą kai kurie išeivijos lietuviai Komiteto yra iš anksto painformuojami ir jie čia sutinkami aerodromuose ir globojami. Nebūtų žalos, jei Komiteto kultūriniais ryšiams palaikyti siunčiami žmonės, asmeniškai susitikę su giminėmis, pažįstamais ar savo profesijos kolegomis išeiviais. Kiekvienas lietuvis priimamas kaip svečias. Tačiau, kuomet tie jų sutikimai ir susitikimai išplaukia iš kurios nors grupės išeivių, tai pasitarinama Komiteto tikslams, nes vėliau tokiuose susitikimuose pareikštos mintys, dažniausiai sąmoningai iškreiptos, pasirodo Lietuvos spaudoje ar mums skirtoje "Gimtajame Krašte".

Štai vienas toks svečias - Vilniaus U-to dėstytojas po panašių priėmimų Sydnejuje, rašo, kaip jaunoji ir vidurinioji karta siekia visokių ryšių su Tarybų Lietuva, kaip jie su nekantrumu laukia "Gimtojo Krašto". Netgi visų sydneyje vardu, kalba apie dėkingumą Komitetui už jo atsiųstus sekmadienio mokykloms vadovėlius.

Kitas toks komiteto atstovas, politikas, prisidengęs mokslininko vardu, svečiavosi Australijoje, - kur greičiausiai užmezgė tinklą "kultūriniais" ryšiams, - gi kiek vėliau jis Jungtinių Tautų viešame forume garbino okupantus ir niekino lietuvių tautines aspiracijas ir iškoneveikė išeivius. Toks "kultūrinis" bendradarbiavimas ne tik mus skaldo ir silpnina, bet ir nuteikia tėvynės lietuvių patriotus prieš išeivius. Tokiais veiksmais paniekiname Kalantos, Kudirkos ir visų lietuvių aukas ir darbą tėvynėje.

Visiems išeiviams reikia ryšių su tėvyne, bet norint išvengti pasi-

Sveikiname Ramunę Zinkutę - Cobb susilaukus sūnaus ir linkime giedros.

Vyr. Skaučių "Šatrijos Raganos" Būrelis.

tarnavimo Maskvai, bendraukime betarpiškai. Tam yra galimybių, kaip atsilankymai į Lietuvą, susirašinėjimai, tinkamos spaudos gavimas, pasikeitimas dovanėlėmis ir pan.

Kad išeivių veikla Lietuvos laisvinime nėra tokia nereikšminga, kaip retkarčiais kai kas teigia, bet kad ji Maskvos tvarkomai Lietuvos komunistų partijai yra nemaža rakštis, galima pailiustruoti sekančiu pavyzdžiu: praeitų metų tos partijos suvažiavime svarstytas ir lietuvių išeivių antikomunistinės veiklos pagyvėjimas. Kovai su Vakaruose išeivių skleidžiamu antikomunizmu stiprinti partijos suvažiavimas sudarė net dvi tarybas: "užsienio ideologinių srovių tyrinėjimo taryba" ir "probleminė grupė, nagrinėjanti ideologines sroves bei antikomunizmo kritikos klausimus". Tokie gremėzdiški tarybų pavadinimai greičiausiai atsitiko dėl vertimo iš rusų kalbos. Į tas tarybas pakviesti nariais akademikai, mokslininkai.

Abi tarybos š.m. sausio m. Vilniuje surengė mokslinę konferenciją, kurioje matėsi rimtas susirūpinimas išeivių antikomunistine veikla bei jos propagandos poveikiu Lietuvos gyventojams ir ypač jaunimui. Visi konferencijos pasisakymai pabrėžia partijos pradėtą kryptį: griežčiau kovoti su išeivių veikla ir jos įtaka Lietuvai. Pats šitų pastangų reikalo iškėlimas rodo, kad išeivių veikla prieš okupantus nėra nereikšminga.

Tačiau, be abejo, mes čia neišvengsime nepajutę naujai Lietuvoje įkurtų tarybų veiklos. Iš kultūrinių ryšių Komiteto atstovų tenka laukti naujo mūsų visuomenininkų ir ypač vadovaujančių asmenų smeižimo ir diskreditavimo. Mes išeiviai, ryždamiesi ir ateityje nenustoti dėti visas pastangas Lietuvos laisvinimo bylos skatinime ir Lietuvos lietuvių rezistencijos parėmime, turime būti dar apdairesni kaip iki šiol.

Pati laiko bėgme mums kenkia. Pradžioje atvykę į svetimus kraštus tikėjome greito padėties pasikeitimo tėvynėje, ir tas tikėjimas padėjo išvystyti gyvą tautinę veiklą o sukurtos tam reikalui institucijos, aukota laisvinimo reikalams žymios sumos, pagrindiniame tėvynei laisvės siekime laikytasi neišardomai vieningai.

Praėjus nemažai metų eilei, ryškių pasikeitimų nesulaukėme ir kai kurie pavargome. Šiandien jau pastebima neviltingas, o ir abojumo ženklai. Praretėjo vyresniosios kartos žmonės, kurie labiau suprato komunistinių okupantų užmačias, nes patys buvo patyrę jų neteisėtumą ir žiaurumą.

Jaunoji karta auga aplinkoje, kurioje patriotizmas - meilė savo tautai ir kilmei, dažnai pajuokiami ar niekinami, kurioje viešomis demonstracijomis - moratoriumais ardomi patys demokratijos pagrindai, o garbinamos kitokios santvarkos, kurios atrodo geresnės, nes iš arti nematytos ir nepažintos. Tų santvarkų tiesioginiai ir vardai nesakomi, lyg jiems būtų nežinomi, bet jų afiliacijos pabrėžiamos išoriniais simboliais - raudonomis vėliavomis, iškeltais kumščiais ir raudonųjų diktatorių portretais.

Mūsų laimei lietuvių jaunimas daugumoje dar yra atsparus tai ap-linkai, tačiau rūpintis turime dabar ir visą laiką, kad jie neprarastų sentimentų kilmės kraštui. Reikia ieškoti būdų ir juos įtikinti, kad pavergtas lietuvis yra patriotas, kuris ir šiandien ryžtasi gyvybę ir saugumą aukoti paneigtą savo kraštui teisių apgynimui ir atstatymui.

Jei šitame turtingame, laisvame, svetimos okupacijos niekad nepatyrusiu krašte patriotizmas ir gali kartais atrodyti nesuprantama ar net juokinga sąvoka, tai Lietuvoje ir kituose nelaimių patyrusiuose kraštuose ta sąvoka yra gyvenama, siekiant apsaugoti ir apginti tai, kas artima ir sava. Patriotizmo sąvoka tuose kraštuose nedaug tesiskiria nuo žmogaus teisių supratimo laisvoje demokratijoje.

Todėl neapsakomai skaudu matyti, kad kartais ir mūsų tarpe išdrįstama pasijuokti ir pasityčioti iš tos sąvokos ir žmonių, kurie jos įkvepi, dirba tautinį darbą. Jei tai išplaukia iš jaunimo, tai jie nežino ir turime stengtis jiems paaiškinti, gi jei iš vyresniųjų, tai turime į tai žiūrėti kaip į nepateisinamą lengvabūdiškumą, ar net nusikaltimą ne tik mūsų bendriems išeivijos siekimams, bet ir Lietuvos lietuvių rezistencijos pastangoms.

Romo Kalantos pasiaukojimas ir sąsąsėje su tuo spontaniškai prasi-veržusios Lietuvos patriotų demonstracijos tęskatina ir mus išeivius susimąstyti.

Nuolatinis budrumas, atsargumas, nuolatinė pastanga vengti to, kas mus dalina ir mūsų vieningumą ardo, vengimas to, kas mūsųose individus ar grupes ižeidžia, skaudina ir todėl atstumia; nepasidavimas nuovargiui ir abejingumui - yra vieninteliai būdai mums išsilaikyti ir padėti tėvynėje vargantiesiems, bet kaip matome vilties ir atsparumo nepraradus, ems broliams.

A.A. R.A. DECKIUI

mirus, p. P. Deckienę ir dukrą Erną nuoširdžiai užjaučiame.

F. Jasiukevičius su šeima ir
C. Volodka su šeima.

Eugenijus Dryža.

EUGENIJUS DRYŽA 65 METU

- Laikas greitai bėga, štai jau man 65 metai, - lyg nustebejęs sako Eugenijus, - aš pensininkas, kuris dar kaip reikiant nepradėjau gyventi, neįtikėtina? O visgi taip yra, dokumentai rodo, metai suskaiciuoti, penki sūnai užauginti, keturios marčios padidino mūsų šeimą ir šeši anūkėliai sveiki beginėja pradėdami naują kartą.

- Ar nesijauti pasenęs p. Eugenijau? - paklausiau besisūpsanti jubilaita.

- Nei kiek, toks pat jaučiuosi kaip prieš 23 metus, kada atvažiuavau į šita kengūrų kraštą. Tada atsimenu su savo žmonele Sofija išlipę į krantą buvome pilni optimizmo ir pasitikėjimo, ir šiandieną tapę abu pensininkais esame lygiai tokiam pat optimizme ir džiaugiamės galėsiu lengviau pagyventi. Nemanome mes dar greitai pasenti, norime pagyventi, ir gyvenimą pradėsime iš naujo, žinoma, jau kitame stiliuje.

- Žinau, kad Tamsta Lietuvoje buvai šaulys, dainininkas, fotografas, geležinkelietis ir dar kitoks, papasakok ką nors iš savo turtingo gyvenimo.

Eugenijus šyptelėjo aštriu žvilgsniu pažvelgęs į poniją Sofiją, lyg norėdamas jos atsiklausti.

- Tai kažin ar čia gali kam būti įdomus mano gyvenimas? Man jau geriau būtų kad ponas Redaktorius nieko nerašytum.

- Klausyk, p. Dryža, kiek aš atsimenu tai pats esi daug plūsejęs ne tik Lietuvoje, bet ir čia Bankstowne, skautų tėvų komitete kol sūnus užsi- auginai, visą laiką esi aktyvus apylinkės anrys, prašomas visiems ir visada esi padėjęs, taigi esi vertas padoraus lietuvio vardo ir aš norėčiau šia reta proga su Jumis pasikalbėti per M.P. tegul žino visi skaitytojai kad yra ir pensininkų tikrų optimistų ir laimingų žmonių. Jūsų šeimoje aš kaip tik tą ir matau.

- Na gerai, kad jau taip nori, - ėmė pasakoti Eugenijus, - gimiau 1907m. bal. 23d. Rygoje. Mano tėvai buvo geležinkeliečiai tarnavo Rygos - Orlo valdyboje. Pirmojo pasaulinio karo metu atsidurėme Rusijoje, čia teko mokytis įvairiose mokyklose. Grįžęs Lietuvon, 1921m. įstojau į Kauno komercijos mokyklą, o vėliau baigiau Kauno Gimnaziją suaugusiems. Taip pat lankiau meno mokyklą ir mokiausi dainavimo bei smuikavimo.

Kaip šaulys dainininkas dainavau Liuberskio ir Martinonio vadovaujamuose Kauno Šaulių choruose, vėliau Mikulskio vad., Giedotojų D-jos ir Šiaulių vyrų choruose. Klaipėdoje ir Vokietijoje būdamas dainavau J. Štarkos vyrų chore.

- Jus buvote kone profesionalas dainininkas, kodėl Australijoje gyvendamas neįsitraukėte į chorą?

- Ir pats nežinau kodėl. Kažkaip nebuvo sąlygų, o gal ir tinkamos nuotaikos.

- Jus buvote ir žymus fotografas ir čia Bankstowne buvote atidavęs savo atelje. Kodėl nutraukėte šį darbą?

- Lietuvoje daug fotografavau ir šį amatą buvau labai pamėgęs. Vienu laiku buvau Ekm. Karių B-vės

Foto studijos vedėjas, tai buvo bene geriausia Kaune studija.

Čia buvau pradėjęs ir įsitaikęs studiją Bankstowne, bet greitai pastebėjau kad išlaidos buvo didesnės kaip pajamos, turėjau sustoti dirbęs tą pamėgtą savo darbą.

- Dar pora klausimų, kur Jus Lietuvoje dirbote, ir ar ne sunku buvo tremties dienose su tokia didele šeima?

- Lietuvoje dirbau įvairiose žinybose. Nuo 1934m. buvau paskirtas Susisiekimo Ministerijos Klaipėdos Uosto Valdybos sekretoriumi ir išbuvau iki Hitleris atplešė Klaipėdos kraštą nuo Lietuvos. 1939m. Grįžau į geležinkelio tarnybą, pradžioje buvau rinkliavų skyriaus taksatorium, o vėliau Kauno Ruožo skaičiavėdybos revizoriaus padėjėju. Atvykęs į Australiją, taip pat visą laiką dirbau geležinkelio žinyboje iki išėjau į pensiją.

Šeima sukūriau 1935m. veddamas kauniškę mokytoją panelę Sofiją Jacevičutę. Mūsų vedybinis gyvenimas buvo ir tebėra laimingas. Susilaukėme 5 sūnų. Kai atvažiuoju į Australiją Giedriui buvo 12m., Rimantui 9m. Vytautui 7m., Algirdui 5m., ir Sauliui 4m. Na, su tokia šeima nebuvo lengva suktis, atpratau ir nuo dainavimo, bet mano apsiukrios žmonos dėka, mes visus savo vaikus išleidome į mokslus. Vyriausias elect. inžinierius, sekantieji du matininkai ir du jauniausieji buhalteriai. Keturi iš jų vedę: dvi marčios lietuvaitės ir dvi australės.

Šiandieną jaučiamės laimingi pensininkai atlikę savo pareigas, bet

PAVERGTŲJŲ TAUTŲ ATSTOVAI PAS SENATORIUS IR KONGRESMANUS

Nepaisant, kad Laivosios Europos Komitetas nuo š.m. gegužės pirmos yra nutraukęs savo paramą Pavergtųjų Europos Tautų Seimui, pats Seimas savo veiklos dėl to nesustabdė. Birželio 21-22d.d. PET Bendrųjų Reikalų Komiteto nariai (Lietuvai tame Komitete atstovauja V. Sidzikauskas) su Generaliniu Sekretorium vizitavo JAV Kongresą. Vizito tikslas: išdėstyti Pavergtųjų Seimo nusistatymus ir prašyti JAV senatorius ir kongresmanus tuos nusistatymus paremti šiais aktualiais klausimais.

1. Senato ir Atstovų Rumuose galimai išpūdingiau atžymėti Pavergtųjų Tautų Savaitę, kurios proga veikiausiai ir šiemet Prezidentas Nixon išleis atitinkamą proklamaciją;

2. Ryšium su JAV pasirengimais Sovietų persamai europinio saugumo konferencijai paskatinti Sovietų pavergtųjų tautų draugus senatorius ir

gyventi dar norime ir jaučiamės jauni.

- Ačiū ponams Dryžams už malonų pokalbį ir iki pasimatymo.

am.

kongresmanus kiek galint aktyviau tais pasirengimais domėtis, kad vyriausybė kartais nepadarytų sovietams nuolaidų pavergtųjų tautų sąskaitai;

3. Ryšium su ruošiamą rinkimų programa prezidentiniams kandidatams paskatinti Sovietų pavergtųjų tautų draugus senatorius ir kongresmanus, ypač tuos jų, kurie turi tiesiogines įtakos tų programų redakcijai, kad tuose programuose nebūtų pamiršti ir Sovietų pavergtųjų tautų reikalai.

Pavergtųjų Seimo atstovai, pasidalinę po du, aplankė 15 kongresmanų ir 14 senatorių, tarp jų: Atstovų Rumų pirmininką Carl Albert, daugumos lyderį Hale Boggs ir jo pavaduotoją (Majority Whip) Thomas P. O'Neil, Atstovų Rumų užsienio reikalų komisijos pirmininką Thomas E. Morgan ir tos komisijos narius (Clement Zablocki, L.H. Fountain, Dante B. Fascell, John S. Monagan, Lester L. Wolff, Peter H.B. Freilinghyusen, Irving L. Whaley, Edward J. Derwinski, John Buchanan), taip pat didelį Lietuvos draugą Daniel J. Flood ir Samuel Stratton; Senato laikiną prezidentą senatorių Allen J. Ellender, mažumos lyderį senatorių Hugh Scott ir jo pavaduotoją sen. Robert Griffin, respublikos politinio komiteto pirmininką sen. Gordon Allot, prezidentinius kandidatus sen. Herbert H. Humphrey ir sen. Edmund S. Muskie, taip pat senatorius: Roman Hruska, Jacob K. Javits, James J. Buckley, George S. Tower, Peter H. Dominick, Richard S. Schweiker, Clairborne Pell, Clifford Case, Robert Taft.

Pasikalbėjimai buvo labai nuoširdūs ir su dideliu supratimu Sovietų pavergtųjų tautų reikalų iš abiejų pusių.

LLK

SVAJONŲ SŪKURY.

E. Vaichas.

Žmogus panašus į žemę, Kuri atsisukus į šviesios saulės spindulius, pamato save, savo svajonių pilnumoj; ir to džiaugsmo nepajėgdama išgyventi, ji nusuka savo veidą - ir belieka tik trapijai tamsus šešelis svajonių sūkury.

Perth'o ramovėnai organizuojasi vykti į pamaldas minint birželio įvykius.

LIETUVIŠKUMO IŠLAIKYMO PRIEMONĖS - MŪSŲ PASTANGOS

(Paskaita skaityta 1972 m. Studijų Dienose Melbourne.)

4.

V. Neverauskas

Didesnio dėmesio verta, bet gal labiausiai apleista dirva, yra lietuviškų ekonominių organizacijų steigimas; kooperatyvai, paskolos bankeliai, akcinės bendrovės, tarpusavio šalpos organizacijos - tai vis būdai labai priimti šiame krašte, bet mūsų apleisti, gal daugiausiai dėl nepasitikėjimo vienas kitu. Dabar rodosi turėtume suprasti tokių ekonominių organizacijų steigimą ir vystymąsi, tuo labiau, kad daug kas esame ekonomiškai gana stirūs asmeninėje plotmėje. Melbourne kooperatyvas "Talka" turėtų būti gražus pavyzdys ir kitoms lietuviškoms kolonijoms.

O ekonominio išikūrimo reikalingumą gražiai pademonstravo žydų tauta, kuri iš visų pasaulio dalių pagelbėjo Izraelio valstybei stipriai ant kojų atsistoti.

Ir vis dėl to visas lig šiol minėtas mūsų pastangas lietuviybės išlaikyme vainikuoja mūsų asmeniškas triušas ir atsinešimas. Turime su nuostaba pripažinti, kiek daug asmeniškų pasiaukojimo, savęs atsisakymo, savo interesų nustūmimo į šalį mes randame savo lietuviškoje veikloje. Štai kad ir paimkime tą laiką, kurį kiek-

vienas dirbęs šioki ar tokį visuomeninį darbą aukoja be atlyginimo. Žmonės atidirbę savo darbus iš kurių duona valgo, dar randa laiko ateiti į repeticijas, posėdžius pasitarimus, studijų dienas, maistą gaminti lietuvių namuose, ruošti balius, mokyti savaitgalio mokyklose, vadovauti mūsų lietuviškam gyvenimui ir t.t. ir t.t. Negana to, kiekvienas pridedame asmeniškų išlaidų, nes tenka ir kitų parengimus lankyti ir juos finansiniai paremti, na ir savo mėgiamoje srityje prie darbo ką nors pridėti. O jei prie to pridėsime poilsio praradimą, dažną šeimos reikalų apleidimą, kelionės išlaidas, rūpestį ir nervus, tai atrasime, kad savo ir savo vaikų lietuviškumo išlaikymui ir Lietuvos laisvės bylos skleidimui, mes visi nešame didelę naštą, po kuria senoji karta pradeda pamažu pavargti ir su viltimi žvelgia į augantį jaunimą.

Žinomas prancūzų gydytojas kartą pasakė Pablui Pikaso:

— Kaip anatomijos žinovas, aš tvirtinu, kad, žiūrint iš gydytojo pozicijų, jūsų paveikslų žmonės sukelia daug abejonių...

— Gali būti, — atsakė Pikaso. — Bet aš jus galiu užtikrinti, kad jie gyvens ilgiau, negu jūsų pacientai.

ISPŪDŽIAI IŠ KELIONĖS Į AMERIKĄ

Rašo J. Tamošiūnas.

Po gražaus išleidimo mūsų krepšininkų iš Sydnejaus aerodromo lėktuvas pakilo nešdamas mus nepažįstamo krašto linkme. Kiekvieno širdis gal plakė su baime dėl nežinios, kuri mūsų laukia. Lėktuvas lengvai skrodė debesuotą dangų ir po kelių valandų pasiekėme Nuomea. Truputį pailsėję, vėl sėdome į jį, dar kartą gerai ištikrinti, ar nesivežame kokių bombų, pakilome Tahiti link. Ši karta teko kiek ilgiau paskristi, buvo nakties metas, dauguma miegojo. Paryčiu pasiekėme Tahiti. Nuostabiai graži gamta, neįprastas žalumai, sužavėjo mus visus. Pasilsėję aerodrome kiek ilgiau, vėl patikrinti, sėdome į lėktuvą, jau ši karta tiesiog į Los Angeles. Papietavus buvo rodomas filmas tai lyg miego tabletė, kad veik visi pabūdo kai filmas pasibaigė. Los Angeles pasiekėme jau temstant, čia mus pasitiko nemažas skaičius Australijoje gyvenusių tautiečių. Su jais pasidalinus trumpais ispūdžiais - nuvykome į Ambassador Hotel nakvynei. Jau buvo vėlyvas laikas ir dauguma mūsų išsitiesė patogiose lovose poilsiui. Kitos dienos ankstyvą rytą palikome Holetį ir išvykome į aerodromą. Čia vėl mus išleido dalis mūsų tautiečių. Po kelių valandų nusileidome Phenixso aerodrome - pasirodo ir čia mūsų tautiečių esama. Aplankėme keletą žymybių vietų, apžiūrėję indėnų gyvenamuosius kvartalus grįžome į aerodromą jau ši karta pakeliui į Chicagą.

Chicagą pasiekėme pavakaryje. Praeję visus formalumus, išsename į didžiulę salę kurioje mūsų jau laukia daugybė pažįstamų. Mus pasitinka ALFAS pirminkas p. J. Baris, šalia jo, mums visiems gerai pažįstamas p. Valdas Adamkavičius - Australijoje besilankiusios Amerikos Lietuvių Rinktinės vadovas. Tiesiog broliškas susitikimas. Greitai išsiskirtome į mums numatytos apsigyvenimo vietas.

Po poros dienų poilsio esame pakviesti į Margučio radijo stotį spaudos konferencijai. Čia dalyvavo daugumas laikraščių redaktoriai, ar jų bendradarbiai. Mus gerokai apklaušinėjus, susidarėme nuomonę, kad

dar ir šiandien Amerikos sportininkai negali užmiršti tos išvykos į Australiją. Jų žodžiais - tai buvo lyg sapnas, kuri žodžiais išpasakoti sunku. Vėliau susirenkame į Lietuvų Namus, kuriame visi P.L. Jaunimo Kongreso atstovai, bei Australijos sportininkai turėjo susipažinimo vakarą.

2 - rą dieną liepos, Laisvojo pasaulio lietuviško jaunimo, tautinių šokių festivalis. Iš visų pasaulio kampų lietuviškasis jaunimas susibūrė į didžiulę salę. Žiūrovų virs 13 tūkstančių, šokėjų 2 tūkstančiai. Visi čia - o kur mūsų šokėjai; ar mes jų neturime? Mūsų sportininkai prašomi dalyvauti su Australijos vėliava - ar tai už mūsų neatvykusius tautinius šokėjus?

Išjungėme - visų akyse pasirodo ašaros, ovacijos užpildė salės skliautus, sudrebė širdis, o tuo pačiu sudrebė ir kojos. Išpuostoje tribūnoje, scenoje stovi Mrs. P. Nixon ir daugybė Amerikos žymių atstovų. Jų tarpe ir nemažesnis skaičius mūsų lietuvių veikėjų. V. Adamkavičius pradeda oficialią dalį. Sugiedamas, kartu su Operos chorą ir gausiam orkestrui palydinti, Amerikos himną, po to Lietuvos himną. Salėje nuskamba 15 tūkstančių didžiulio choro aidas. To jausmo išreikšti neįmanoma. Akys vėl pasruvo ašaromis, gerkle vėl kažkas užgniaužia, o širdis tik daužosi. Tik įpusiėjus mūsų himnui ir mūsų balsai pasigirsta.

Po to pradeda žygiuoti tautinių šokių grupės į savo vietas. Kokia masė - koks gražus mūsų lietuviškas jaunimas ir kur jo nėra. Atrodo, kad lietuviai valdo pasaulį.

Tautiniai šokiai, toks masinis, taip gražiai paruoštas - kažkas nepaprasto. Po vyresniųjų seka jaunieji. Jeigu kas šiandieną išdrįstų pasakyti, kad mes dingstame, pavadindami jį blogiausiu vardu. Pasikalbėjęs su kai kuriais rengėjais, pasirodo kad dalyvių skaičius tautinių šokių festivaliuose vis daugėja ir ateityje gali būti problema salės gavimui.

(bus daugiau)

TARIAME AČIŲ.

GLSK Vytis Valdyba rinkėjų vardu, ALFAS Australijos lietuvių Sportininkų į Šiaurės Ameriką Išvykai paremti, norėtu išreikšti padėką už tokį duosnumą ir šios išvykos supratimą. Tad dar kartą sportiškas ačiū visiem geelongiškiam, ir organizacijom, tikimės kad mūsų sportininkai mus gražiai reprezentuos. Seka alfabetinis aukotojų sąrašas;

Po \$100.00 Jurgis Sedlorius.

25.00 Geelongo Lietuvių Bendruomenės Valdyba ir Geelongo Lietuvių Sąjunga.

po \$20.00 Geelongo Lietuvių Moterų Draugija, vadovaujama ponios L. Skapinskienės. A. ir S. Obeliūnai, R. ir K. Starinskai, E. ir B. Sutai, C. Volodka.

Mūsų Pastogė Nr. 29. 1972.7.24. psl. 6.

\$ 12.00 A. ir S. Steponavičiai

po \$ 10.00 Geelongo Lietuvių Kultūrinis Sambūris, Satrijos Tuntas, F. ir A. Andriukoniai, E. ir V. Breneizeriai, V. Breneizeris, L. Bungarda, J. ir I. Gailiai, A. Jančiauskas, A. Karpavičius, Dr. S. ir L. Skapinskai, K. Simkevičius, St. Šutas snr., L. Volodka.

\$ 6.00 A. Kisieliūs.

po \$ 5.00 Savaitgalio Mokyklos Komitetas, O. ir E. Akeniai, V. ir E. Bindokai, M. Breneizerienė, S. Bungardienė, J. Čeponas, J. Deckys, K. Garšlevičius, A. Gvildys, M. Kymanas, J. Lipšys snr., J. Lipšys jnr., V. Mačiulis, A. Miliauskas, Pr. Saldukas, P. Šimaitis, P. Šileris, E. Schrederienė, O. Schrederis, A. Šutas, P. Vaicekauskas, S. Valaitis,

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ RINKTINĖ AMERIKOJE

Australijos Lietuvių Rinktinė 80 pralosė prieš Chicagos Lietuvių Rinktinę - 120. Puslaikio rezultatai 33 - 66.

Chicagos žaidėjai, daug aukštesni negu mūsų šokėjai, gerai metė po krepšius. Bet mūsų vyrai nepasidavė ir smarkiai kovojo. Rungtynės buvo įdomios ir dauguma žmonių palaikė australiečių pusę, Gintas Brazdžionis, Australijos L. Rinktinės Kapitonas, įteikė dovaną "koala bear" amerikonomams prieš rungtynes. Taškus pelnė: A. Milvydas 17, J. Obeliūnas 16, J. Brazdžionis 8, V. Brazdžionis 7, M. Mikalauskas 6, A. Andriejūnas 6, S. Karpuska 6, V. Mačiulaitis 4, A. Reivytytis 2.

Chicagos: Modestavičius 31, Kincinas 13, Jesevičius 12, Naujokas 12, Puidokas 11, Vaitkus 8, Stankevičius, Jankauskas ir Varnas po 6, Baris 5, Galvinaitis 4, Gencius 3, Butkus ir Underis po 2.

Susirinko 1300 žiūrovų.

AUSTRALIJOS LIET. RINKTINĖ 113 išlošė prieš Clevelando LSK "ŽAIBAS" 97.

Puslaikio rezultatas: 50 - 35.

Mūsų vyrai gerai pasispardė ir išlošė. Clevelando "Žaibas" greitai išsifaulavo ir pagaliau iš 8-rių žaidėjų liko 4. Australijos Rinktinės treneris J. Gružas skausmą gražiai padarė ir pasodino vieną mūsų šokį, tai lošė

J. Venckus, G. Wolf, T. ir R. Zenkevičiai, A. Žvirblis.

po \$ 4.00 Grufai, P. Šarkis.

po \$ 3.00 V. ir P. Čerakavičiai, A.N. Jomantas, Z. Mikolaitis, R. Steponavičius, K. Urbonas.

po \$ 2.00 J. Aukštakalnis, P. Bandza, A. Beniulis, L. Bertasius, K. Bratanavičius, V. Brazelis, A. Brazdžionienė, J. Bučkis, A. Bungardaitė, T. Bungardaitė, S. Česikas, K. Daknys, I. Dargvainis, M. Davalga, J. Gocentas, V. ir K. Ivaškevičiai, A. Jakubauskas, E. Jomantienė snr. S. Karpalavičius, J. Kazdailis, V. Kisielis, S. Kloviene, V. Leitonas, A. Mackus, J. Manikauskas, P. Mažilis, E. Meižienė, J. Medelis, A. Mileraitis, R. Norvydas, P. Papreckas, V. Paškevičius, V. Pranskūnas, J. Renkauskas, S. Spaicys, B. Starinskienė, V. Stuikevičius, L. Schrederytė, L. Volodkaitė.

po \$ 1.00 A. Baltrūnas, G. Bučkis, R. Giedrys, J. Ivaškevičius, B. Jakaitis, B. Jankienė, F. Jarinkevičius, R. Luscombe, M. Maternienė, A. Skerys, S. Slavickas, A. Schlierienė, A. Zenkevičienė.

Viso: \$642.00

K.S.

VYRAI

VARPAS 53 - COBURG 50.

Antrame puslaikyje žaidimas tapo mūsų šokiams tikra kancija, Netik, kad nesuprantami, bet dažnai juokingi teisėjo sprendimai padarė žaidimą neįmanomu, ir tik dėka geros taškų persvaros mūsų šokėjai su džiaugsmu sulaukė rungtynių pabaigos ir pergalės. Taškus pelnė V. Levickis 19, A. Petraitis 12, S. Žiedas 10, S. Oželis 6, R. Braniška 4, A. Verbyla 2.

JAUNIAI 18 M.

VARPAS 41 - NORTHROYS 29.

Tik į rungtynių pabaigą mūsų šokiams pradėjo klijuotis ir iškovoje

keturi ant keturių. Taškus pelnė Australija: A. Milvidas 30, J. Obeliūnas 23, S. Karpuska 30, V. Brazdžionis 10, M. Mikalauskas 7, P. Obeliūnas 5, V. Mačiulaitis 4, A. Andriejūnas 2, A. Reivytytis susižeidęs nelošė.

Clevelando "ŽAIBAS": L. Kedys 35, G. Puškorius 30, R. Zylė 14, S. Stempuzis 5, V. Žiedonis 5, A. Motiejūnas 4, V. Jurevičius 3, V. Gelgotas 1. Susirinko 300 žiūrovų.

Australijos Liet. Rinktinė išlošė 54 prieš Detroito "Kovas" 39.

Rungtynes vyko lauke "Dainavos" lietuvių stovyklos aikštėje. Pasitaikė vejuota diena, o ant galo pradėjo lyti tai rungtynes liko neužbaigtos. Susirinko maždaug 200 žiūrovų, dauguma stovyklaujančių žmonių.

Taškus pelnė Austr: J. Obeliūnas 10, S. Karpuska 10, V. Brazdžionis 7, A. Andriejūnas 6, A. Milvidas 6, G. Brazdžionis 5, V. Mačiulaitis 4, P. Obeliūnas 4, M. Mikalauskas 2. A. Reivytytis susižeidęs nelošė. Detroito "Kovas": E. Kasputis 13, A. Paškus 8, K. Karvelis 8, L. Kulikauskas 5, E. Sventickas 5 ir R. Janulaitis.

Po rungtynių moterys paruošė labai skanius pietus ir visi australiečiai išvažiavo patenkinti.

Rita Mačiulaitienė.

laimėjimą vėl sugrįžo į ketvirtuką. Labai gerai sužaidė Rikis būdamas mūsų tvirtovė tiek po priešininko tiek po savo krepšiu. Taškus pelnė: R. Leknius 21, R. Braniška 15, P. Oželis 4, R. Mučeniekas 1, D. Liubinas 0, V. Sodaitis 0, M. Katičius 0.

JAUNIAI 16M.

VARPAS 18 - SUNSHINE 36.

Šis pralaimėjimas panaikino mūsų galimybes patekti į ketvirtuką. Sužaidėta buvo labai blogai ir nėra jokių pasiteisinimų. Taškus pelnė: E. Bužinskas 10, R. Špokevičius 5, J. Braniška 2, M. Katilius 1, D. Marganavičius 0, R. Žilinskas 0, A. Pranckūnas 0, J. Liubinas 0.

JAUNIAI 14M.

VARPAS 15 - NUNAWADING 74

Mūsų mažieji, nors dar ir neturėjo laimėjimo, bet nuolat rodo pažangą ir nekantriai laukia ateinančio sezono. Taškus pelnė: S. Vaitkus 11, R. Barila 2, R. Vyšniauskas 2, J. Liubinas 0, F. Sadauskas 0, V. Žilinskas 0, V. Žvinakis 0.

JAUNIAI 12M.

VARPAS 14 - COBURG 20.

Seniai jau teko mūsų mažiausiems pralaimėti ir vargu, ar jie būtų pralaimėję jeigu Sauliui nebūtų pirmame puslaikyje prakirtę lūpos ir "uždare" vienos akies. Taškus pelnė S. Balnionis 12, E. Ragauskas 2, A. Balnionis 0, T. Baltutis 0, R. Baltutis 0, P. Kaladė 0, S. Urbonavičius 0, V. Liubinas 0, R. Liubinas 0, A. Vaitiekunas 0, G. Vaitiekunas 0.

— Daugiau laikytis dietos pasižadama drabužių krautuvėje, o ne daktaro kabinete.

Jonas Ditmanas.

PERTHAS

Ir vėl mirties angelas pareikala-
vo aukos iš Pertho lietuvių tarpo ši
kartą, paimdamas Joną Ditmaną, vos
sulaukus 58 metų. Jonas Ditmanas
kilęs nuo Šiaulių. Būdamas susipra-
tes lietuvis, artėjant raudonajam sli-
binui į Lietuvą pasirinko tremtinio
gyvenimą ir prieš 22 metus su žmona,
dukra ir sūnumi atvyko į Australiją
ir visą laiką gyveno Vakarų Austra-
lijoje. Turėdami su žmona ilgesnes
atostogas išvažiavo pasivažinėti
plačiai po kraštą ir aplankyti gim-
ines ir pažįstamus. Pasivažinėję,
jie grįžo į namus bet nedavė žinios
W.A. teritorijos, kengūra apgadino
mašiną ir Jonas Ditmanas išlipęs
pažiūrėti ar galės toliau važiuoti,
pasijuto blogai, nesant arti greitos
pagalbos, jo širdis 29 birželio susto-
jo plakus. Jonas Ditmanas buvo
labai draugiškas nuoširdus ir duos-
nus. Užtat žiniai pasklidus labai

buvo sujaudinta visa Pertho lietuvių
visuomenė ir sekmadienį liepos
2d. Kun. Kemešis atlaikė už jį pamal-
das ir labai gražiai apie J. Ditmaną
atsiliepė pamoksle. Nors J. Ditmanas
ir buvo evangelikų tikybos, bet jis
buvo nuoširdus visiems. Liepos 6d.
po pietų esant gražiam orui labai
gausus būrys dalyvavo atiduodami
jam paskutinę pagarbą. Koplyčioje
Pertho lietuvių bendruomenės vardu
atsisveikino Vice- pirm. V. Kazokas,
Ramovėnų vardu A. Klimaitis. Ramo-
venų vėliava papuoštas karstas buvo
atvežtas į kapines, kur baigėsi jo
kelionė. Žmona neteko vyro, dukra
ir sūnus neteko tėvo. Visa lietuvių
bendruomenė neteko pavyzdingo su-
sipratusio lietuvių.

Ilsėkis per anksti iškeliavęs iš
mūsų tarpo. Perthiškis.

Sunkiai serga inž. Mykolas Bo-
gušas paguldė ligoninė. Linki-
me sveikatos.

S. Skorulis praeitą savaitę grį-
žo iš ligoninės ir dabar ilsisi namuo-
se. Linkime greito sustiprėjimo.

Mindaugas Mauragis penktadienį
(liepos 21d.) išskrido į Vokietiją
aplankyti savo sergančios žmonos
Violetos. Linkime Violetai ir Mindau-
gui laimingai sugrįžti.

Ramunė Zinkutė - Cobb, žinoma,
buvusi, skautų veikėja, susilaukė sū-
naus. Sveikiname Ramunę ir linkime
ta proga sėkmės.

KIEK AŠ SUŽINOJAU!

Šio mėn. 13d., ketvirtadienį
naktį, į plačios Bonython galerijos
sales sugužėjo Sydnejaus kviestinė
publika laimės išbandyti. Tenai už
\$10.00 loterijos bilietą galima buvo
sėdėvą laimėti. Loterijos pelnas
skiriamas The Australian Opera au-
ditions paremti.

Iš pasižymėjusių dailininkų do-
vanai išprašyti paveikslai šypsojosi
ant baltų sienų sukabinti, o svečiai
užkandžius visokių spalvų vynais
nuplaudami laukė laimės iš bačkutes
iškrentant. Pirmas laimėjas iškrito
Henriko Šalkausko "Drawing" Dar
keli kiti... ir Leono Urbono "Explo-
rers claim" iškrito. Jį laimėjo ne
kas kitas, o mūsų Jevutė Cubbos.
Virš keturios dešimt laimėjų, kas as-
tuntam bilietui laimint - sutapimas
1200:1.

Mes tikimes kad ir šiais metais
mūsų dailininkai, prisilaikydami senos
tradicijos, parems "Mūsų Pastogės"
spaudos baltos loterijos savo vertin-
gais kūriniais ir tuo prisidės prie
mūsų spaudos išlaikymo. Šiais me-
tais "Mūsų Pastogės" spaudos ba-
lius įvyks rugsėjo mėn. 23d. Lidcom-
bės gražioje Ukrainiečių salėje. Jau
dabar yra laikas pradėti galvoti apie
ši balių, organizuojant stalų bendri-
jas.

Neseniai newcastliečių p.p. Bruz-
gų šeimoje įvyko maloni šventė - duk-
ters Danutės sužadėtuvių. Ponai
Bruzgos yra visų vietos tautiečių ge-
ri pažįstami: patsai p. Bruzga prieš
kurį laiką pirmininkavo Apylinkei, o
p. Bruzgienė ilgus metus dainavo
chore. Šia gražia proga, Danutei ir
jos sužadėtiniui Warwick newcastlie-
čiai lietuviai linki daug laimės ir
šviesios ateities.

Palanga Travel suorganizuota
lietuvių ekskursija aplankiusi Lietuvą
ir Ameriką laimingai sugrįžo liepos
mėn. 9d.

Atsirado daug smalsuolių norin-
čių sužinoti kaip ten dabar yra Lietu-
voje. Praeitą sekmadienį pas p. Mi-
niotus Homebushe buvo suorganizuota
sutiktuves, kuriose dalyvavo 20
asmenų. Išpūdziais pasidalijo p. M.
Cibienė, N. Žygienė ir p. Gilandienė.
Deja, išpūdziai buvo nevienodi ir
nevienodai pati kelionė įvertinama.
Tačiau viena ką galima pasakyti kad
Lietuvoje turizmas nėra sutrikęs ir su
leidimu galima aplankyti tas vietas
kurioms yra gautas leidimas. Pasiten-
kinimas kelione nėra vienodas.

Simas Kudirka ir jo likimas vis
tebejaudina JAV gyventojus. Vienas
jų M. Seavers, iš Buffalo, N.Y. para-
šė laišką "The Christian Science
Monitor" dienraščiui Bostone (laiš-
kas paskelbtas geg. 9d.). Skaitytojas,
atpasakojęs S. Kudirkos atvejį, jo
bylą, stebisi, kodėl apie jį šiuo metu
nedaug rašoma. Esą, daug kas norėtų
žinoti, kaip Simas dabar jaučiasi, ko-
kia jo sveikata, kaip laikosi jo šeima
ir pan. Seavers nurodo: reikia daugiau
spaudos žinių apie Kudirką, nes bū-
tina jį apsaugoti nuo sunkumų kalė-
jime (stovykloje) ir reikia siekti jo
išlaisvinimo. Prez. Nixono kelionės
Maskvon išvakarės buvusios gera pro-
ga visa tai iškelti.

National service

You should know these facts
All young men turning 20 years of
age between 1st July and 31st
December this year must register for
National Service now.

If your 20th birthday falls between
the 1st July, 1972 and 31st December,
1972 you must register within the
period 24th July, 1972 and 7th
August, 1972.

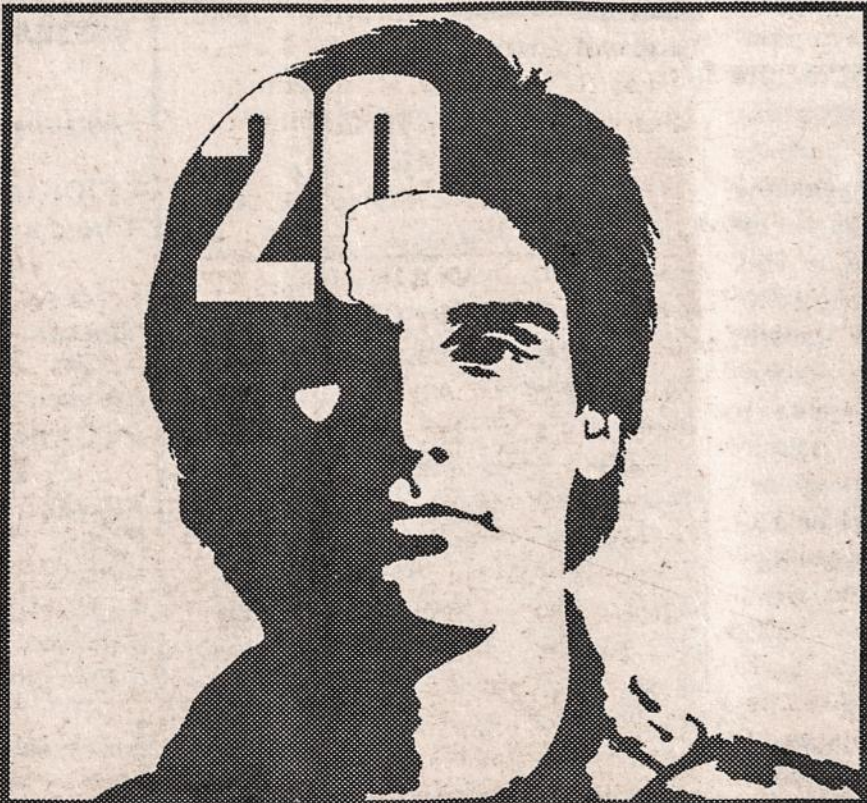
If you are not of Australian or British
nationality you still must register.
National Service applies to young
men of all nationalities residing in
Australia whether born here or not.

If you fail to register you will be
liable to be called up for service
regardless of the result of the ballot
and may also be liable to a fine of
up to \$200.

Registration forms are available from
District Employment Offices of the
Department of Labour and National
Service and Post Offices, and contain
detailed instructions.

Exemptions
The classes of persons who are
exempt from the liability to register
are described in a leaflet "Information
on National Service" which is pro-
vided with each Registration Form.
Further information is obtainable
from the National Service Registra-
tion Office in any capital city or a
District Employment Office of the
Department of Labour and National
Service.

REGISTER NOW

LIETUVIAI AUSTRALIJOJE

PRANEŠIMAS LIET. EVANGELIKAMS MELBOURNE.

Pranešame, kad sekancios lietuviškos pamaldos Victorijos liet. Evangelikams įvyks liepos 30d. sekmadienį, 11 val. iš ryto, Melb. Liet. Namuose, - 50 Errol St., North Melbourne.

Pamaldas laikys kun. J. Šimboras. Po pamaldų bendra kava.

Liet. Ev. Parapijos Taryba.

PASIRUOŠIMAS BALIUI.

Dainos Samburio metinis balius įvyks š.m. rugpjūčio mėn. 19d. Lietuvių Namų Jubiliejinėje Salėje. Baliaus metu Dainos Samburis duos išpuodingą programą, kurią jau intensyviai ruošia. Atsilygindami mūsų dainoriams ir mes pradėkime jau dabar ruoštis į jų balių, sudarydami stalų bendrijas.

Pakvietimus į balių platins: V. Alekna, Albinas Savickas ir Arūnas Staugaitis.

ALBURY. BIRŽELINIŲ TRĖMIMŲ MINĖJIMAS.

Kadangi šioje apylinkėje nėra estų ir latvių organizuotų vienetų, birželio mėnesio trėmimų minėjimą organizavo Alburio Apylinkės Valdyba. Valdybos pirmininkas paruošė atitinkamą straipsnį vietiniam dienraščiui, kuriame buvo paminėta žiaurieji birželio 15 - 18 d. trėmimai, tautos naikėjimas ir dabartiniai įvykiai Lietuvoje.

Liepos mėn. 9d. Alburio naujoje bažnyčioje buvo laikomos pamaldos už žuvusius ir Sovietijos vergijoj kenčiančius lietuvius, Šv. Misias laikė Waggos vyskupas Dr. Carol. Pradėdamas pamaldas vyskupas paprašė susirinkusius melstis už kenčiančius lietuvius. Savo pamoksle taip pat trumpai paminėjo mūsų tautiečių žiaurius persekiojimus. Pamaldų metu p. D. Vildovas giedojo dvi giesmes, p. R. Urbonavičius, kuris griežia Simfoniniame Orkestre, labai meistriškai pasmuikavo du dalykų. Į pamaldas buvo pakviesti ir dalyvavo čekų, lenkų ir ukrainiečių atstovai. Po pamaldų lietuviai turėjo audijenciją pas vyskupą.

Vėliau susirinkome pas ponus Valius ir čia keletą valandų lietuviškai pabendraavome. Ponai J. Bertasienei pasiūlius susirinkusieji paaukojo Tautos Fondui \$16.00.

B.L.

DARIAUS IR GIRENO MINEJIMAS SYNĖJUJE.

Liepos 16d. Sydnėjaus Ramovėnai surengė minėjimą nepamirštamiesiems didvyriams Dariui ir Girenui. Minėjimas prasidėjo pamaldomis Šv. Joachimo bažnyčioje Lidcombe. Iškilmingose pamaldose giedojo "Dainos" choras vad. Br. Kiverio, ramovėnai ir ateitininkai dalyvavo su savo vėliavomis. Kun. P. Butkus atlaikė Šv. Misias ir pasakė šiai progai pritaikytą pamokslą iškeldamas didvyrių didelį pasiaukavimą ir tėvynės meilę Lietuvai.

Po pamaldų parapijos salėje įvyko minėjimo antroji dalis. Ramovėnų pirmininkas S. Pacėsa atidarė susirinkimą ir tarė trumpą žodį. Toliau kalbėjo Jonas Kėdys, jis savo kalbo-

je labai gražiai ir idomiai papasakojo apie lakūnų didelį norą išgarsinti Lietuvą, jiems rūpėjo Lietuvos garšas ir garbė. Idomiai charakterizavo pačius didvyrius, jų būdą ir veiklos metodus. Bendrai paėmus kalbėtojas buvo idomus ir mieliai išklausytas. Tolimesniame programos punkte p. Kavaliauskiene gražiai ir su giliu įsijautimu padėklamavo Br. Brazdžio- nio "Tris Vizijas". "Dainos" vyrų choras vad. B. Kiverio padainavo tris dainas: "Dunda trankosi griaus- tinis", "Jau praverti uošvio vartai" ir "Ilgi keliai dunda". Dainos nuskam- bėjo sodriai ir linksmai. Jautėsi jėga ir darna vyrų balsuose. Malonu buvo klausytis, todėl paskutinė dainelė turėjo pakartoti.

Programa buvo neilga bet miela ir gerai paruošta, dekoracijos Algio Plūko. Minejimas baigtas Tautos Himnu.

am.

KONCERTAS AUSTRALAMS

Melbourno lietuviai savo dainomis ir tautiniais šokiais maloniai nustebino australų publiką susirinkusią Blackburn gimnazijos salėje, liepos 1 dieną.

Nors šeštadienio vakaras buvo šaltas ir lietingas, ir daugumas iš gimnazistų ir jų tėvų atėjo visai nežinodami, ko tikėtis iš lietuviško koncerto, žmonių atvyko arti keturių simtų.

Koncertas įvyko ponios Vilties Kružienės iniciatyva. Ponia Kružienė, būdama Blackburn gimnazijos motinų klubo narė, prikalbino kitas ponias pasikviesti lietuvius choristus ir šokėjus išpildyti programą, gimnazijos reikalams lėšų sutelkti. Taigi "Dainos Sambūris", vadovaujamas p. Alberto Čelnos, kartu su "Klumpako" tautinių šokių grupe, vadovaujama p. Vytauto Strauko, sutiko pastatyti dainų ir šokių koncertą.

Dėka tinkamai parinktų dainų ir šokių, ir efektingų paaiškinimų anglų kalba ponios Bronės Staugaitienės ir p. V. Strauko, publika reagavo šiltomis ovacijomis. Aiškiai pasijuto, kaip giliai žiūrovai buvo sužavėti.

Tuo tarpu Petras Kružas, šios gimnazijos mokinys, dirbo už scenos traukiodamas užuolaidas ir kitaip pasitarnaudamas.

Koncertui užsibaigus, direktorius p. Charleton nuosirdžiai padėkojo artistams ir išreiškė savo pasigerėjimą koncerto aukštu lygiu. Jis pridūrė pastabą, kad jeigu panašus didumo grupė australų būtų perkelta į Lietuvą, ji jokių būdu nesugebėtų susiorganizuoti į vieneta, kuris tokius didelius darbus atliktų ir tiek talento išugdytų. Choro ir šokių vadovams, ir pianistei ponai Danutei Levickienei ir pranešėjai p. Bronei Staugaitienei buvo išeiktos gėlės ir dovanelės, o kiekvienam šokėjui Michele Venckutė išeikė po atskirą žiedą. Motinų klubo narės vėliau gražiai pavaišino visus koncerto dalyvius.

j.d.

— Ausį atkišk kiekvienam, ranką — draugui, o lūpas — mylimajai.

Nuosirdžiai kviečiame Jus ir Jūsų draugus į Sporto Klubo "VARPAS"

METINI BALIU

kuris įvyks LIEPOS 29d., Šeštadienį, MELBOURNO LIETUVIŲ NAMUOSE

Baliaus pradžia 7 val. vakare.

GROS MODERNI KAPELA,

VEIKS GERAS BUFETAS,

TURTINGA LOTERIJA IR ŠIAIP VISOKIŲ MALONUMŲ.

BILIETŲ KAINA, SU VAKARIENE \$4.00 SUAUGUSIEMS, \$3.00 JAUNIMUI.

BILIETAI gaunami pas R. VYŠNIAUSKĄ ir pas S. OŽELĮ

Tel. 472798.

Tel. 3913702.

LIETUVIŲ LAIDOJIMO BIURAS
FUNERALS OF DISTINCTION PTY. LTD.

17 RAILWAY PDE.

FAIRFIELD, N.S.W.

TEL. 72-5408. Veikia visais 24 valandomis per parą.

ADELAIDĖS KRONIKA

Su penkiais Jaunimo kongreso atstovais iš Adelaidės išvyko Amerikon 23 asmenys aplankyti savo giminių ir pažįstamų. Viso adelaidiškių grupę sudarė 28 asmenys. Du ekskursantai paskutiniu metu pabugo ir atsisakė, motyvuodami tuo, kad prancūzų bendrovės lėktuvą gali ištikti nelaimė. Jie prarado geroką sumą pinigų. Ponia Birutė Jonavičienė apsiėmė parvežti mano paliktą Tabor Farmoje, Adomo Varno tapytą Fausto Kiršos portretą. Minimą paveikslą žadėjo atvežti pats velionis J. Bačiūnas, bet nelemta mirtis visus planus sumaišė.

Reikia pasakyti, kad Adelaidės bendruomenė buvo gana duosni, penkiems Jaunimo Kongreso atstovams visas kelionės išlaidas apmokėjo. Tikimasi, kad grįžę atstovai sudarys stiprų bendruomenės avangardą.

Sporto klubo Vytis suėmė Joninių pobūvis Lietuvių Namuose praėjo su dideliu pasisekimu. Visi buvo patenkinti.

Lietuvių Namų prapletimo ir erdvesnio bei švaresnio baro įrengimo, Norwood'o miesto valdyba plano nepatvirtino. Motyvuodama tuo, kad prie namo yra būtina turėti bent kelioms dešimtims mašinų stovėjimo aikštę. Taigi vėl nauji rūpesčiai.

"MŪSŲ PASTOGĖ" BALIUS.

Liepos 8d. Lietuvių Namuose įvyko "Mūsų Pastogės" metinis balius. Salės dekoracijų tema buvo spaustuvė. Visos sienos ir skersai per salę ištętos vielos buvo apkabinėtos laikraščiais su dviem dideliom raidėm M.P. Gausiai padengti maistu ir gėlėmis stalai, geras orkestras, susidainavusio okteto "Klajūno" linksmi kupletai, prisidėjo prie geros nuotaikos išlaikymo. Baliai įpusėjęs pasirodė Nr. 1 "Mūsų Baliaus Pastogė". Adelaidės Australijos lietuvių Haven (AND HELL). Joje buvo nusijoti visi svarbiausi metų nutikimai iš linksmosios pusės. Publika galejo būti žymiai daugiau.

Ilgai užsitęsusi Pietų Australijos sausra kėlė rūpesčio visiems dėl ateinančių metų vandens suvaržymų. Vėlybo lietaus sezonas prasidėjo labai triukšmingai. Isisiubavusi jūra išgriovė Glenelgo, Brightono ir Somertonu paplūdimy krantines pridarydama kelis simtus tūkstančių dolerių nuostolio.

Gautose iš Kauno žiniuose, beveik atvirai pasisakoma, kad kauniečiai laukia rusų keršto. Neslepama, kad daug jaunimo ištremis į Sibirą.

Adelaidės dienraštis "The Advertiser" liepos 8d. atspausdino Londono korespondento Mike Bingham straipsnį: Rusai revoliuciją užgnaužė. Riausės Lietuvoje. Simtai suimtų. Vl. Dumcius.

MŪSŲ PASTOGĖ

AUSTRALIAN LITHUANIAN WEEKLY
"OUR HAVEN"

Australijos Lietuvių Bendruomenės laikraštis

LEIDEJAS - ALB Krašto Valdyba
Adresas: Box 130 P.O. Rundle St., Adelaide

Leidėjo ir "M.P." Administracijos adresas: Box 4558 G.P.O. SYDNEY N.S.W. 2001

Atsakomasis red. A. Mauragis.

REDAKCIJINĖ KOLEGIJA:

E. ir I. Jonaičiai, P. Pullinen.

Redakcijos adresas: 82 Victor Ave. Picnic Point, NSW 2213

Redakcijos tel. 77 - 6707

Redakcija rankraščius taiso ir trumpina savo nuožiūra.

Administracijos tel. 649 - 9062

"M.P." prenumerata: metams \$10.00
pusi metų - \$5.00. Užsienyje metams - \$12.00

Atskiro nr. kaina - 25 centai.

Už skelbimų turinį atsakoma.

PRINTED BY ROTOR PRESS PTY. LTD